

Eesti piirivalve osales Euroopa riikide ühisoperatsioonis

Piirivalveamet viis koostöös politseiameti ning kodakondsus- ja migratsiooniametiga ja kooskõlas Euroopa Liidu liikmesmaade, kandidaatriikide ning Euroopiga ajavahemikul 3.-7. oktoober Eesti piiridel ja riigisiselt läbi illegaalse immigratsiooni ja inimkaubanduse avastamisele, tõkestamisele ja kaardistamisele suunatud ühisoperatsiooni.

Euroopa Liidu tulevastel idapiiridel läbiviidud ühisoperatsioon toimus Eestis üheaegselt teiste Euroopa riikidega ja tugines Europoli poolt koostatud riskianalüüsile. Kolmel erineval tasandil läbiviidud operatsiooni käigus teostas Eesti piirivalve viie päeva jooksul süvendatud dokumentide ja transpordivahendite kontrolli Narva, Koidula ja Luhamaa piiripunktides eesmärgiga avastada illegaalseid migrante. Eesti kagu- ja idapiiril mindi üle tihendatud patrullteenistusele ja viidi koostöös politsei ning kodakondsus- ja migratsiooniametnikega läbi ühisreidid Võru, Põlva, Ida-Viru ja Harju maakondades ning Tartus, Narvas ja Tallinnas.

Politsei poolt korraldatud ühisreidide ajal kontrolliti avalikke kohti (toitlustuskohti, bussijaamu, lõbustusasutusi), majutusasutusi ja kohti, mis võisid olla seotud illegaalsete immigrantide või illegaalse tööjõu kasutamisega. Ühtekok-

Koidula piiripunktis

2xJaan Röömus

ku kontrolliti 252 erinevat kohta ja 1017 isikut. Reidide käigus avastas politsei ligi 100 haldusõigusrikkumise fakti, selgitas välja viis kuriteo fakti ning tabas neli tagaotsitavat isikut.

Operatsiooni ajal kasutati maksimaalselt piirivalvepiirkondade kasutuses olevat tehnikat.

Olukord Eesti piiridel operatsiooni läbiviimise ajal oli rahulik, operatsiooni käigus illegaalse immigratsiooni ja inimkaubandusega seotud isikuid, illegaale ja inimkaubanduse ohvreid ei avastatud. Piirivalveameti staabiülema kolonel Aare Evisalu hinnangul kinnitab asjaolu, et niivõrd mahuka operatsiooni käigus ei avastatud ainatki illegaali veelkord arvamust, et olukord Eestis illegaalse migrat-

siooni seisukohast on stabiilne ja Eesti piirid peavad kolmandatest riikidest pärit illegaalseid migrante. Vastavalt instruksioonile, mille kohaselt osalevate kandidaatriikide tegutsemist toetasid ja jälgisid liikmesriigid, jälgisid Eesti piirivalve tegevust kogu operatsiooni kestel kaots Soome õiguskaitseorganite vaatlajat.

Arvestades Eesti piirivalve piisavalt head arengut ning asjaolu, et Eestil pole probleeme illegaalsete immigrantidega, ei peetud Eesti puhul vajalikuks liikmesmaade poolset toetust varustuse ja ekspertide näol.

Operatsioonis osalesid Eesti kõrval Läti, Leedu, Poola, Tšehhi, Slovakkia, Ungari, Sloveenia, Rumeenia ja Bulgaaria. Teised kandi-

Narva piiripunktis

daatriigid, Türgi, Malta ja Küpros, nagu ka ühendusse mittekuuluvad Island ja Norra võtsid osa vaatlajatena. Euroopa Liidu liikmesmaade roll kätkes ekspertide ja varustuse jagamist operatsioonis osalevate kandidaatriikidega ning kogemuste vahetamist. Nn. High Impact operatsiooni algatas ja kureeris Euroopa Liidu eesistujamaa Belgia, kelle valitsuse sooviks on teadvustada koostöö tähtsust kompetentsete Euroopa Liidu korrakaitseorganite ja kandidaatriikide vahel, eriti illegaalset immigratsiooni, smugeldamise ja inimõiguste rikkumisi puudutavas. Kogu projekti toetas poliitiliselt Euroopa Komisjon ja seda finantseeriti läbi Odüsseuse programmi. Operatsiooni peamiseks eesmärgiks oli

anda ühine panus võitlusesse illegaalse immigratsiooni, smugeldamise ja inimõiguste rikkumise vastu tulevastel EU välispiiridel Ida-Euroopa kontinendil. Operatsiooni tulemusena soovitakse võtta luubi alla otsese koostöö suurenemine kandidaatriikide korrakaitseorganite, nende Euroopa Liidu partnerite ja Europoli vahel. Pikeemas perspektiivis oodatakse sarnasest tegevusest kestvate personaalsete kontaktide suurenemist korrakaitse organite vahel Euroopa Liidu liikmesmaades ja kandidaatriikides, smugeldamise ja inimkaubandusega tegelevatele kriminaalsetele organisatsioonidele hirmutavate efektide loomist ning sarnaste operatsioonide arendamist tulevikus.

Urmo Kohv

Eesti ja Ungari piirivalvejuhid kirjutasid alla koostööprotokoli

Eesti piirivalvejuht kolonel Harry Hein kirjutas koos Ungari piirivalve ülemaga brigadikindral József Béndekiga alla Eesti ja Ungari piirivalvete vahelise koostööprotokoli võitlemiseks organiseeritud kuritegevusega.

Piirivalveameti peadirektor Harry Hein viibis 4.-8. oktoobrini Ungaris, kus osales Rahvusvahelise Piiripolitsei Konverentsi raames moodustatud piirivalveteenistuste juhtide töögrupi kohtumisel. Rahvusvahelise Piiripolitsei Konverentsi raames moodustatud piirivalveteenistuste juhtide töögrupi kohtumise põhilised päevakorrapunktid olid Piirivalveteenistuste Juhtide Assotsiatsiooni loomine ning Rahvusvahelise Piiripolitsei Konverentsi X juubelikohtumise ettevalmistamine.

Nimetatud töögrupp moodustati Rahvusvahelise Piiripolitsei IX Konverentsil.

6.-8. oktoobrini leidis aset Eesti ja Ungari piirivalveteenistuste ülemate kahepoolne kohtumine, mille raames kirjutati alla kahe riigi piirivalveteenistuste vaheline protokoll koostöö korraldamise osas võitluses piiridel toimuva organi-

seeritud kuritegevusega.

Protokoll sisuliste küsimuste arutamine ja eelnõu ettevalmistamine ning kooskõlastamine leidis aset septembris Ungaris toimunud Eesti ja Ungari piirivalveteenistuste ülemate asetäitjate planeeritud töökohtumise raames.

Rahvusvaheline Piiripolitsei Konverents asutati 1992. a. Käesoleval konverentsil olid esindatud Eesti, Läti, Leedu, Poola, Bulgaaria, Rumeenia, Ungari, Tšehhi, Slovakkia, Sloveenia, Türgi, Venemaa, Valge-vene Ukraina, Gruusia, Kasahstani ja teised Ida-Euroopa riikide piirivalveteenistuste esindajad, vaatlajatena olid esindatud ka Saksamaa, Austria, Soome ja rahvusvahelised organisatsioonid, eelkõige ICMPD (Rahvusvaheline Migratsioonipoliitika Arenduskeskus). Konverentsi eesmärk oli organiseerida ja koordineerida koostööd erinevate riikide piirivalveteenistuste tasandil illegaalse migratsiooni, inimeste, ilvade ja narkootikumide salakaubaveo ja muu piiridel toimuva kuritegevuse tõkestamiseks Eesti on Piirivalveameti näol konverentsil osalenud alates 1994 aastast.

Urmo Kohv

Valgas tähistati Eesti piirivalve 79. aastapäeva

5. oktoobril toimus Valga kultuuri- ja huvikeskuse saalis ajalookonverents, mis oli pühendatud Eesti piirivalve loomise 79. aastapäevale ja Valga piirivalvelinnakus avatud isamaalise kasvatus püsiekspositsioonile "Lõuna-Eesti ühistöö".

Äsja renoveeritud teatrisaalis ja rõdul istus erinevais vormirõivais mehi ja naisi. Võrust oli tulnud hulk Kuperjanovi üksikjalaveepataljoni noorsõdureid ja lahingukooli veebile kursust. Esindatud olid Kaitseliidu ja kaitsejõudude peastaabid, Kaitseliidu Sakala ja Valga malev, piirivalveamet ning arvukalt kohalikke ajaloo huvilisi.

Ajalookonverentsi alguses kuuldasid osalejad piirivalveameti peadirektori kolonel Harry Heina läkitust, mille lugesi ette üldosakonna ülem mjr Raivo Terve. "Rasketel Vabadussõja radadel olid vaid isamaaliselt meeletatud ohvitserid ja kooliõpilased need, kes tõid Eesti maale ja rahvale vabaduse ning sõltumatuse. Just tänu asjaolule, et meie eisiad olid tugev kaitsetahe. Seda peame kasvatama ka tänapäeva noortes," seisis kolonel Harry Heina läkituses.

Meresõja ajaloolane ja paljude sõjateemaliste raamatute autor Mati Öun rääkis Eesti mereväe te-

Valga piirivalvepiirkonna ülem kpt Tõnu Reinup muuseumi ees, mille vastu on huvi tundnud 2500 inimest.

gutsemisest Liivi või Riia lahes Vabadussõja aegadel. Mitmete humoorikate sõjapäisoodide vahele kostis saalist naeru ja elevust. Mjr Lembit Võime tegi kuulajatele teatavaks, et isegi Vabadussõja ajal toimus Eesti-Läti Vabariikide vahelisel mõttelisel piirijoonel piirikontroll.

Kaitseliidu peastaabi ohvitser kpt Harri Henu igapäevatöö on noorte isamaaline kasvatus. Tema põhimeetodiks on bussiekskursioonid "Vabadussõja radadel".

Sõitu alustatakse tavaliselt Tallinnast ja peatatakse Vabadussõja ausammaste juures. Nende jalamille pannakse lilli, vaadatakse video-

filmi kuulsusrikastest lahingutest ja, kui õnnestub lastakse aupaukegi. Ekskursioon kestab kaks päeva. Ööbitakse Lätimaal. Öhtu hakul tantsitakse koos kohalike noortega diskot.

Eesti sõjaväeosadest Lõuna-Eesti aladel 1939-1940 andis ülevaate ltn Urmas Salo kaitsejõudude peastaabist. Suurte teadmistega mees tugines oma sõnavõtus uurimismaterjalile. Tema ammendamiseks oli aga ette nähtud aeg liialt lühike.

Martin Arpo kaitsepolitseist rääkis väga huvitavalt aegumatutest kuritegudest.

Jätukub lk 2

Lühiveerg

Piirivalve ja toll tabasid suure koguse deklareerimata valuutat

24. oktoobril tabasid piirivalve ja toll Ikla piiripunktis Eesti elaniku, kes üritas salaja riiki tuua suure koguse deklareerimata Saksa markasid.

Kell 21.10 Eestisse sisenemisel kinni peetud sõiduauto Audi roolis olnud Martini (1967) taskutest leidsid piirivalvurid ja tollitöötajad läbivaatuse käigus 245 650 Saksa marka.

Isik koos raha ja sõidukiga anti üle tollile, kes teostab edasist uurimist.

Soomlane ujus laevalt kaile

16. oktoobril hüppas pudelist julgust võtnud Soome kodanik Thomas Arne (1979) Tallinna Reisisadamasse laeva pardalt vette ja ujus sadamasse.

Kell 10.40 piiriületuseks kõlbmatu (lahtise turvakilega) Soome passi pärast Eestisse mitte pääsenud soomlane suunati kell 17.00 Helsingisse väljuvale laevale "Nordlandia".

Pärast B-terminaalist väljuva laeva pardale jõudmist hüppas vahepeal pudelijagu viina kummutanud mees aga vette ja ujus D-terminaali sadamakaile, kus piirivalvurid ta kinni pidasid ja politsei arestimajja kainenema toimetasid. Päev hiljem karistas Tallinna Linnakohus meest 50 päevapalga suuruse rahaträhviga.

Merehädalised Tallinna lähel

20. septembril jäi Tallinna lähel merehätta Piritalt Naissaarele suundunud Eesti kaater, mille apiritatud piirivalvurid sihtkohta pukseerisid.

Kell 18.53 teatas Tallinna Häirekeskus piirivalvele, et Tallinna lähel Paljassaare ja Naissaare vahelise Vahemadala juures on mootoririkke tõttu triivima jäänud Bay Liner -tüüpi kaater nelja inimesega. Kaater oli teel Piritalt Naissaarele.

Kell 19.36 Kopli merebaasist sündmuskohale suundunud piirivalvekaater alustas kell 20.15 hätatasatunud kaatri pukseerimist.

Kell 21.26 sildusid mõlemad alused naissaare sadamas.

Leedulastest autovargad

25. septembril pidasid piirivalvurid Tallinna Reisisadamasse kinni neli Leedu kodanikku, kes üritasid võltsitud registreerimistunnistusi kasutades Eestisse tuua Rootsi varastatud sõiduauto.

Eile kell 10.30 laevaga "Regina Baltica" saabunud Igor (1979), Andzejus (1978), Jonas (1968) ja Andrej (1964) esitasid passikontrolis võltsitud Leedu registreerimistunnistused sõiduautole Volkswagen Golf ja haagissuvilale Burstmiler.

Edasisel uurimisel selgus, et Interpoli andmetel on sõiduauto Volkswagen Golf varastatud tänavu augustis Rootsi Kuningriigist, haagissuvila päritolu on selgitamisel.

Piirivalvurid pidasid leedulased koos varastatud sõiduauto ja haagissuvilaga kinni ja andsid nad üle politseile.

"Torm" päästis meremehe

Õöl vastu 19. oktoobrit viis piirivalvelaev "Torm" kiirabibrigaadi Vene kaubalaevale "Leonid Leonov" raskesti haige meeskonnaliikme juurde ja toimetas seejärel arstid koos haigega Paldiski sadamasse.

Kell 23.14 kaubalaeva kaptenilt saabunud teate kohaselt kopteri abi ei vajata, kuna tugevate maovaludega II mehaanik Sergei (1958) suudab oodata laeval arsti saabumist.

Peterburist Rootsi suunduv laev asus 13 miili kaugusel Paldiski majakast läänes.

Kell 23.48 alustas Torm, pardal Keila haigla kiirabibrigaad teekon-

da Vene kaubalaeva suunas. Kell 00.15 sildus piirivalvelaev "Leonid Leonov" poordis ning arstid suundusid laeva pardale.

Kell 00.31 võttis Torm arstid ja haige pardale ning sõitis Paldiski Põhjasadamasse, kust meremees haiglasse viidi.

Padrunid taskus

18. oktoobril pidasid piirivalvurid Luhamaa piiripunktis Eestisse sisenemisel kinni Võrumaa elaniku Mati (1963), kelle taskust leiti 20 karabiini padrunit kaliibriga 7,62 x 54. Isik anti karistuse määramiseks üle tollile, laskemoona võtsid piirivalvurid hoiule.

Mees esitas venna passi

21. oktoobril karistasid Tallinna reisisadama piirivalvurid 1800 kroonise rahaträhviga Tallinna elaniku Villyt (1974), kes esitas kontrollimisel oma kaksikvennale Kaidole kuuluva passi.

Laevaga Vana Tallinn saabunud vendade sõnul tahtsid nad oma tegevusega kontrollida Eesti piirivalvurite valvsust. Tegelik põhjus peitus aga asjaolus, et laevaperele rootsi laua kasutamise eest tasumata jätnud Villy pidi oma isikliku passi laeva turvameeskonnale hoiule andma.

Salakaubavedajast bussijuht

4. oktoobril pidasid piirivalvurid Koidula piiripunktis Eestisse sisse sõidul kinni Odessa-Tallinn liinibussi, mille Ukraina kodanikust juht üritas salaja riiki tuua suure koguse raviotstarbelisi prille.

Kell 9.25 kinni peetud liinibussi Volvo juht Mykola (1958) oli bussi pagasiruumi, tööriistade kasti taha peitnud 408 paari Ukrainas valmistatud raviotstarbelisi prille, mille piirivalvurid kontrollimise käigus leidsid.

Soome jaht madalikul

22. oktoobri õhtul sõitis vaatamata piirivalvelaevale Vapper saadud hoiatussignaalidele Piritta sadama lähedal jõe paremast muulist ühe kaabeltau kaugusel madalikule Soome jaht Mademoiselle. Manööverdamisel üksnes ahtritlud kasutanud jahti pardal viibisid vanem mees ja naine.

Õnnetuse ajal põlesid Piritta sadama liinituled, samuti plinkis Piritta jõe parema muuli otsas punane tuli ning üldine nähtavus oli hea.

Sündmuskohale suundunud laevameeskonna, Miidurannast saabunud piirivalve abijõudude ja Piritta sadama töötajate ühiste pingutustega õnnetus jaht paari tunniga vabasse vette aidata.

Varem Piritta sadamat korduvalt külastanud jahti kapteni hinnangul toimus madalikule sõit tema enda navigatsioonivea tõttu.

Lämmijärvel uppus kalamees

19. oktoobril kukkus Lämmijärvel paadist vette ja uppus keskealine kalamees, kelle surnukeha piirivalvurid vaatamata korduvatele otsingutele ei leidnud.

Aerupaadiga järvele kalastama suundunud Röpina mehed Harri (1957) ja Aleksander (1948) otsustasid hoolimata kõrgest lainetusest pärastlõunal paadis kohad vahetada, mille käigus Aleksander paadist vette kukkus ja minuti jooksul vee alla vajus. Õnnetus leidis aset Raigla ja Saarepera vahel kaldast umbes 800 meetri kaugusel. Mehe kaaslane sõudis seejärel kaldale ja teatas juhtunust inimestele.

Pärast teate saamist alustasid piirivalvurid otsinguid järvel ja rannaribal, kuid kadunud meest ei leitud ka järgmistel päevadel. Hukkunu tugevas alkoholi joobes kaaslane Harri anti üle Röpina politseile.

Rootslane mürgeldas sadamas

21. oktoobril andsid piirivalvurid Tallinna reisisadamasse politseile üle purjus Rootsi kodaniku Keith Arne (1953), kes Eestisse saabudes kasutas sadama töötajate suhtes ebatsensuurset sõnu ja peksis jalaga sadama inventari.

Urmo Kohv

Piirivalveleht

ÜKS PÄÄSTMISE LUGU

Masti vilinal ja vahujutt taga sai purilaudurist kiilu purunedes merehädaline

Jaan Röömus

Fotol kulgev päästeoperatsioon on lavastus merepäästeõppuselt, kus piirivalvurid pidid otsima õnnetuse läbi merre sattunud mannekeene ja need siis kaatriga mõnele laevale või kuivale maale toimetama.

3. oktoobril päästsid piirivalvurid Kakumäe lahes tugeva tuulega uppumisohtu sattunud purilauduri, kelle purilaudur murdumise tõttu juhitamatuks muutus.

Kell 14.50 märkas juhuslik pealtnägija kaldast kahe kilomeetri kaugusel avamerel Naissaare ja Suurupi vahel ulpima jäänud purilaudurit ja teatas sellest merevalvekeskusele.

Kell 14.53 väljus Piritalt piirivalvekaater ja suundus Kakumäe lahele merehädalist otsima. Otsingutel abistasid piirivalvureid õn-

netuse piirkonnas viibinud Malta lipu all sõitva laeva "Gazim River" meeskond ning kaldalt õnnetust pealt näinud ja sellest teatanud piirivalve töötaja.

Kell 16.10 võeti purilaudur piirivalvekaatri pardale ja toimetati Kopli merebaasi.

Päästetu arstiabi ei vajanud, kuna mehel oli seljas soojapidav purilauduri riietus.

Mehe seletuse kohaselt läks ta merele kell 12.00 ja jõudis umbes pool tundi surfata kui purilaua raskuskiiluna kasutatav svert murdus.

Pealtnägija

Paul Elhi

Piirivalveameti kesk-hooldebaasi transpordijaoskonna ülem

"Nokitsesin maja juures ühtteist. Mere peal oli paras lainetus. Vaatan, et ühe koha pealt, umbes 4 km kaldast jänesed ära ei kao, lainehari oli kogu aeg vahune. Ja nii ka 10-15 minuti möödudes. Läksin tuppale, võtsin ahtrikli ning vaatasin sellega. Algul tundus, et elektripost ujub, siis nägin, et üks sipsis seal juures ka. Meri oli päris tige, üksi mere peale ei julgenud minna. Helistasin Põhja piirkonna ülemale Tõnu Hundile, et mis teha. Ta lubas merevalvekeskusesse helistada. Ise mõtlesin, et kui purilaudurid sellise ilmaga välja lähevad, ju nad peavad siis profid olema. Teinekord tõmbavad purje üles ja kaovad minema ja mina jään ilmaasjata paanikatekitajana lolliks - näen igasuguseid huvitavaid asju. Merepääste osakonnast helistas mulle Jaanus Hunt ja küsis, mis lahti. Ütlesin, et üks ulbib merel ja juba tükk aega, oleks vaja appi minna. Nii see purilaudur ulpis algul piirikooli juures, hiljem jõudis Kakumäe tipustki mööda, kui lõpuks tuli PVK-018 ja korjas ta peale."

Päästja

Egon Pendla

PVK-018 komandör

"Merevalvekeskusest saime käsu valmisolekuks nr 1. Tavaliselt soojendame kaatri enne üles, seekord suundusime kohe Suurupi poole, sest me ei teadnud, kas mehel on kummiülkond või mitte. Jõudsimel Paljassaarest mööda, kui kahe-meetriseid lained löid "vastu hambaid". Mõtlesime, et kes see hull on sellise ilmaga välja tulnud? Suurupi poist all, 1800 meetrit kalda pool oli reidil tanker, kust juhatati meid hädasolijate juurde. Poolsaar varjas suure laine ära, seetõttu oli meest üsna kerge peale võtta, terekätt andes oli käsi soe. Pakkusime, et mingi kuuma duši alla ja vahetagu riided, kuid ta ei soovinud. Kolm aastat tagasi samal ajal ja samas kohas läks ümber üks Rootsi-Taani alus koos kahe taanlase ja ühe norralasega. Paat oli peale võtnud liiga palju kütteõli, et sellega siin vist kasumit teenida. Ja kui Paljassaare juures pöörama hakkasid, ajas laine nad ümber. Üks mees jõudis kaldale ujuda, kust teatas päästjatele. Kaks tundi otsisime kaatriga, kuid ülejäänud mehi ei leidnud, kopter teatas vaid uppunust. 2,5-meetrise laineaga

pidime mehe veest välja toimetama. Tavaliselt tuleb aastas 1-2 päästmise juhtumit ja enamus neist soomlastega, kes tangivad kütust liiga vähe ja siis tuleb neid Eestisse pukseerida."

Merehädaline Purilaudur Üllar

"Kiilu murdumisega on nii, et see lihtsalt juhtub. Tuul oli maa poolt ja oli selge, et Suurupi poolsaarele ikka tagasi ei saa. Eks ma püüdsin kogu aeg Kakumäe poole sõita, kuid käed väsisid ära. Mida tugevam tuul, seda rohkem jõudu oli vaja. Vahepeal oli päris raske, sest kõht kiskus krampi, kui püüdsin ujuda ja kalda poole ulpida, soolast vett pritsis igale poole. Vahepeal puhkasin ja püüdsin ka purje üles ajada, kuid kukkusin ikka jälle.

Tavaliselt olen merel olnud tund, kuid nüüd sai neli tundi. Ma ei mõelnud, kes mind päästab, vaid et kui ma üldse pääseda tahan, siis pean purilaua juurde jääma. Päästevest võib küll pinnal hoida, kuid ei päästa lainete eest, mis pritsivad suhu ja silma. Paigalseisvatele laevadele saab ju signaliseerida kätega ning mingil hetkel sind ikka märgatakse. Seda teati, et ma läksin merele, pimedal tulekul oleks mind otsima hakatud.

Ma ei arva, et inimene on loodusest vägevam. See hobi annab lihtsalt hea tunde, kui vahujuga käib taga ja mastis vilistab.

Õppisin juhtumist niipalju, et edaspidi pean jälle väiksema tuulega harjutama hakkama, nii 5 meetrit sekundis. Peaks valima kohta, kus merele minna, et seal oleks vaatluspunkt või sõbrad kaldal. Kui merele minna koos sõbraga, siis peaks vähemalt ühel olema kaasas veekindlasse kotti pakitud sidevahend, mobiiltelefon näiteks. See on üks odavam elukindlustus."

Tiiu Leis

"Valgas tähistati Eesti piirivalve 79. aastapäeva" algus lk 1

Kõlama jäi tõsi, et kaitsepolitseil on suuri raskusi oma süüdistatavaid kohtuinstantsidest läbi suruda. Vabaduse kaotusega pole tänini karistatud ühtki küüditajat. Massimõrvareid Idel Jakobsoni ja Vassili Riisi ei saadud terviselik põhustel isegi vahi alla võtta. NKVD mõrvar - agent Paulov sai siiski 76-aastaselt kolme metsavenna tapmise eest rohkem kui pool sajandit tagasi kaheksa aastat vabadusekaotust.

Valgamaa piirivalvepiirkonna loogistikaülem kpt Meelis Kivi rääkis isamaalise kasvatusena püsiekspositsiooni "Lõuna-Eesti ühistöö" saamisloost ja aastapikkusest tegevusest. "Kui algusest oli kavas püsiekspositsiooni materjalides kajastada Lõuna-Eestiga seondu-

Kpt Meelis Kivi kõnehoos.

Jaan Röömus

vat, siis nüüd on haare laiendatud üle-Eestiliseks." Kivi lisas, et piirivalveamet esitas püsiekspositsiooni Riigikantselei korraldatud konkursile "Riigiasutuste koostööprojekt 2000-2001".

Konverentsile järgnes sõit piirivalvelinnakusse, kus ootas külalisi soe hernesupp. Kõhud täis, ter-

vitaskohalolijaid Valga piirivalvepiirkonna ülem kpt Tõnu Reinup. Muusikaline tervitus Eldur Parderilt, Katrin Kannukeselt ja Vello Jaskalt kuulatud, siirdusid külalised püsiekspositsiooni väljapanekutega tutvuma.

Vello Jaska

EDGAR-THEODOR SUSI 110

Oktoobris täitis 110 aastat piirivalve rajooniülema major Edgar-Theodor Susi sünnist.

Piirivalveameti arhiiv

Edgar-Theodor Susi sündis 11. oktoobril 1891 Tallinnas.

Haridusteed alustas Tallinna 4-klassilises linnakoolis. Pärast kooli lõpetamist töötas Tallinnas Viru tänaval Rosbaumi jalgrattaäris müüja-sõiduõpetajana.

Harrastas 1910-1914 Artur Kuke innustusel uisutamist. Püstitas 1910. aastal 2500 m uisutamises Eesti rekordi ja oli 1911. aastal 1500 m distantsil tulemusega 3.32 parim.

1914 oli 500 (53.0) ja 10 000 (21.15,8) m distantsil Eesti esiuisutaja. Võitis auhindu jalgratta- ja lastevõistlustel ning tegeles suusatamisega.

1915. a. läks teenima tsaari armeesse. 1916 asus õppima Kaasani Sõjakooli, kus läbis aastase sõjaaja kursuse. 1917. a. osales tsaari armees koosseisus I Maailmasõja rindel.

1918 jaanuaris liitus E. Susi Eesti Rahvuslike väeosadega ja ta määrati Eesti sõjaväerügemendi 7. kosse.

1918 abiellus Edgar Susi Xenja Afanasevnaga ning samal aastal sündis neil tütar Lydia.

Vabadussõjas oli ta soomusrongi "Kapten Irv" peal dessant-kompanii noorem-ohvitser. 1919. a. jaanuaris sai E. Susi Tapa jaama juures jalast haavata ning evakueeriti Tallinna Diakonisside haigemajja. Kevadel, peale paranemist, ilmus ta tagasi rongile ning oli aasta lõ-

puni rongi ülema ajutine abi.

1920. a. 20. jaanuarist viidi E. Susi üle Piirivalve Valitsusse 5. piiriküti pataljoni (hilisem rannavalve osakond) koosseisu. Ta oli 2. kompanii nooremohvitser ja alates 26. märtsist 4. kompanii vanemohvitser. 1920. a. kõrgendati E. Susi alam-kapteniks.

1921. a. oli ta Rannavalve osakonna Paldiski rajooni ülem ja samas täitis ka Ohvitseride Kogu laekuri kohuseid.

1922. a. viidi E. Susi üle 10. jala-väe rügemendi Tondile. 1924 lõpetas alalisväge ohvitseride kursused ning sai kapteni auastme. 1924-25. a. valiti rügemendi meelelahutus komisjoni liikmeks ja spordikomisjoni esimeheks.

1926 oli Scouts Pataljoni ajutine ülem.

1927. aastast määrati Piirivalve Valitsuse koosseisu Tallinna jaoskonda Paldiski rajooni ülemaks. 1930-1932 oli ta Lääne jaoskonna Haapsalu rajooni ülem. 1932. a. Petseri jaoskonna Mägiste rajooni ülem. 1935. a. sai E. Susi majori auastme. Viimased teenistusaastad 1937-1939 oli ta Tallinna jaoskonna Kunda rajooni ülem. 1939 vabastati Edgar Susi seoses vanusega tegelikust sõjaväeteenistusest ja arvati reservi.

Piirivalveameti arhiiv

Edgar Susi arreteeriti 14. juunil 1941 süüdistatuna riigi reetmises ja ta suri 13. märtsil 1942 Irkutski vangilaagris.

Eesti riigile osutatud teenete eest on major Edgar Susit autastatud:

• 1925. a. Eesti Vabaduseriiti II liigi III järgu teenetemärgi ning rahalise autasu ja tasuta maaga.

• 1938. a. Kotkaristi IV klassi teenetemärgiga.

Bibliograaf Helge Ongi mälestused vanaisast - Edgar Susist.

Kuidas muutus teie vanaisa E. Susi ja ta perekonna käekäik pärast 1939. aastat?

Susi perekonnal oli Kloogal asundustalu. Nõukogude baaside tõttu 1939. a. lahkus perekond Kloogalt ning ostis maja Keilasse. Peretütar Lydia suundus samal aastal tööle Saksamaale. Edgar Susi hoole alla jäin mina 3. a. lapselaps Helge.

14. juunil 1941 oli E. Susi kodus ükski. Talle tulid, naabrite ütluse kohaselt, järgi kaks nõukogude sõjaväevormis meest ja viisid ta minema.

Susi abikaasa Xenja töötas 1941 a. Paldiski Linnavalitsuses. Kasutades küll erinevaid tutvusi ei saanud ta esialgu mingit informatsiooni mehe kohta. Mõne aja möödudes tuli teated Siberisse küüditatud Kunda inimestelt (Susi oli 1937-39 Kunda rajooniülem), et E. Susi on Irkutski vangilaagris.

Mis juhtus teiste pereliikmetega?

Järgnevat aastail sai Susi abikaasa Xenjale saatustlikuks ta võõras (Gruusia) päritolu ja hea vene keele oskus. Teda kahtlustati koostöös venelastega. 1943. a. mõrvas Eesti Omakaitse ta Keila pargis. Susi tütar, minu ema jäi Läände. Elas esialgu Saksamaal, hiljem kuni elu lõpuni Inglismaal.

Teie jäite Eestisse?

Jah. Mind kasvasid teised vana vanemad. Oma emaga kohtusin ma alles 1970. aastal, kui käisin tal külas Inglismaal, kirjateel sain kontakti varem 1951. aastal.

Imekombel on E. Susist säilinud piirivalvega seotud fotod ja dokumendid, kuidas need Teie kätte sattusid?

Minu onu oskas hinnata materjali väärtust. Ta pakkis need 40.-nendatel puldankotti ja varjas peidikus ning oli ainsana teadlik nende olemasolust.

Mina sain fotod ja dokumendid enda kätte 60.-nendatel. Sellest ajast on need olnud kogu aeg minuga koos.

Ruth Ristmägi

Tervituseks – VALVEL!

7

Esimest korda oli Remnikul sündmusi jäädvustamas Eesti televisioon hr Erik Boltowsky isikus. Tänu temale on sellest unikaalsest paraadist peamine osa jäädvustatud videokassetile.

Paraadi tervitused kompaniide ülevaatus ja kõne koostas vastavalt ajaloolisele hetkele.

Kõiki kolme kompaniid tervitasin: "Tere! Tervitan teid Eesti Vabariigi 73. aastapäeva puhul!" Peale seda 1. kompaniid: "Elagu Eesti rahvas!" 2. kompaniid: "Elagu Leedu, Läti, Eesti rahvaste üksmeel ja koostöö ühises vabadusvõitluses!" 3. kompaniid: "Saagu vabaks ja elagu Eesti isamaal!"

Piirikaitsjad vastasid: "Tervist! Tänan! Elagu! Elagu! Elagu!"

Paraadi vastuvõtja Johan Saar iseseisvuspäeva kõnet pidamas. Taamal paraadi juhataja Mati Kähr.

Remniku õppekeskuses Eesti Vabariigi 73. aastapäeva tähistamiseks peetud paraadikõne 24. veebruaril 1991.

Austatud piirikaitsjad!

Pool sajandit ei ole eesti mehed oma maal, oma murris, oma rivis, oma sini-mustvalge lipu all saanud tähistada oma Eesti Vabariigi sünnipäeva, sest 50 ja pool aastat tagasi anastati meie väike isamaa suure sotsialistliku naaberrüügi Nõukogude Liidu poolt. Eestlaste Vabadussõjas kätte võidetud vabadus hävitati, omariiklus lammutati. Punase, pruuni ja jälle punase terrori lained on meie rahvast tapnud, küüditanud, piinanud ja suretanud vanglates ja laagrites.

Meie vanaisasid ja isasid sunniti võõraste riikide armeedes sõtta vend venna vastu.

Paljud, paljud olid sunnitud kommunistliku terrori hirmul jätma oma kodud, otsima haldust, armu ja ehitama uue kodu võõraste rahvaste juures.

Maarjamaale aga tulid kümned ja sajad tuhanded võõra rahva hulgad, kes olid hüljanud oma sünni- ja kodukohad, oma kodumaa. Tulid kui kolonialistid põlistama imperiumile alistatud alased. Tulid oma võõra keele ja võõraste kommetega. Meid hakati venestama, pidi

Aivar Kaljusaar

Loksa orkestri kõrval seisab lipuohvitser Ago Tikk liputoimkonnaga.

Eelmises lehes ilmunud fotol oli Läti sõjaväeorkester 31. oktoobril 1992 Eesti piirivalve 70. juubelil.

kol Johan Saar

(Järgneb)

In memoriam

Jüri Peit

Eesti piirivalvet on tabanud valus kaotus. Meie keskelt on lahkunud hea kolleeg, suurepärase spetsialist, tore ja usaldusväärne inimene, kelle teeneid piirivalve ja Eesti riigi ees on raske üle hinnata.

Jüri Peit oli inimene, keda armastasid kolleegid, hindasid ülemused, austasid alluvad. Ikka rõõmus, ikka abivalmis, ikka toimekas - võimatu oli tema juures märgata midagi muud peale särava optimistliku isiksuse. Raske, väga raske on praegu tunnistada, et meest, kes oma kohusetundlikkuse ja teadmistega meile kõigile eeskujuna näitas, järsku enam meie keskel pole. Seda keeldub uskumast süda ja nägemast silm.

Palju, äraarvamata palju oleks ta võinud veel ära teha enda ja teiste hüvanguks, kuid tema elutee jõudis katkeda 51 verstaposti lähedal. Jõudis katkeda järsku, ootamatult, lõplikult...

Leitnant Jüri Peit alustas teenistust piirivalves esimeste seas, nende entusiastlike ja julgete meeste

24.1.2001

keskel, kes panid aluse Eesti piirivalvele tema praegusel kujul. Lõpetades kümme aastat tagasi Remniku õppekeskuse, alustas ta 1992 aasta alguses teenistust piirivalve Tallinna kompaniis, jätkas seda Tallinna reisisadama piirkontrolli inspektorina ja Pirita sadama piiripunkti ülemana.

Alates 1995 aasta aprillist töötas Jüri Peit piirivalveameti piiriosakonna teenistusohvitserina, pälvides tiptasemel spetsialistina tuntuse nii Eesti kui rajataguste kolleegide seas. Kümneaastase teenistuse jooksul saadud tänukirju ja tänuavaldusi on tema puhul raske kokku lugeda.

Jüri Peiti on austastatud Piirivalve Teeneteristiga, rinnamärkidega "Piirikotkas" ning "Mõök ja Ilves", mälestusmedaliga "10 aastat taastatud piirivalvet".

Kogu tänu, kogu austust ei saa aga kunagi valada sõnadesse, metalli, hingetutesse asjadesse...

Jüri Peit oli ja jääb kolleegide-piirivalvurite südamesse, mälestustesse ja tegudesse ereda ja kindlameelse inimesena, hea sõbra ja usaldusväärse piirikaitsjana. Eesti piirivalve nimel avaldame kaastunnet omastele ja leinajatele.

SPORT
SPORT
SPORT

Eestis Baltikumi parimad jäljekoerad

Leedu piirivalve korraldas 9.–12. oktoobrini lahtised teenistuskooerte meistrivõistlused, mille võitis eesti võistkond. Võistlustel osales 16 koerajuhti koos teenistuskooertega. Külalisena võtsid võistlustest osa ka Läti piirivalve võistkonnad.

Vihmasel sügishommikul alustas Eesti piirivalve delegatsioon oma teekonda Leedu suunas. Kontrollides varahommikul kogu kaasavõetava inventari veelkord üle, pöörasime peatähelepanu loomulikult neljajalgsetele sõpradele Frontole ja Yesmanile. Tagajärjeks seik, et delegatsiooni esindajal kpt Tõnu Lauteril ununesid saapad maha. Võistlejad, n-vbl Sven Savioja ja srs Peeter Tamberg olid see-eest juba varakult valmis, sest nende võitlusvaim oli väga suur.

Võistlused toimusid Leedu Vabariigi pealinnast Vilniusest 14 km kaugusel asulas nimega Mickunai. Sellist nime kannab Leedu piirivalve kordon, kus võistlused aset leidsid. Vastu võttis meid meistrivõistluste peakorraldaja ltn Zydrunas Karciauskas, kes on Leedu Piirivalvekooli koerajuhtide väljaõppejaooskonna ülem.

Peakorraldaja teenistuskoha tutvustusest selgus, et kordonis on teenistuses 117 inimest, kelle valvata 42-km pikkune piirilõik Valgevenega, millel asub kaks piiripunkti.

Kordon paikneb väga suurel maa-alal, kus Nõukogude Armeel ajal asusid tuumalõhkepead koos stardiseadeldistega.

Samas asub ka Leedu piirivalve teenistuskooerte treeningkeskus, kuid kõik selle hooned ja rajatised on äärmiselt kehvad seisukorras. Peakorraldaja täpsustas, et eelarvelisi vahendeid ei jätku ning ka sealne piirivalvekoollas asub 150 km kaugusel. Meistrivõistluste avamisel viibinud kooli ülem tutvus sealjuures koertekasvandusega esimest korda. Minu hinnangul kestis see vaid 10 minutit.

Esimeseks võistlusalaks oli KUULEKUS, harjutus viidi läbi staadionil. Võisteldi rahvusvaheliste määruste järgi. Harjutus koosnes üheksast väiksemast ülesandest.

Kuulekuses parima punktisumma, 99 punkti, kogus Eesti ja Läti võistlejatele üllatuslikult Leedu koerajuht Valdas Dumbliauskas teenistuskooeraga Džeira. Teise koha saavutas Igors Rastorgujevs koeraga Doom Lätist ning kolmanda koha vääriliseks hinnati Sven Savioja koeraga Yesman Eestist. Kahjuks või õnneks juhtus nii, et Eesti ja Läti võistlejad ei näinud esikohale tulnud koerajuhi ja koera sooritust. Jääb vaid loota korraldajate aususele.

Teiseks võistlusalaks oli ESEMETE OTSIMINE. Harjutus toimus äsja niidetud põllul. Igale võistlejale oli välja mõeldud oma maa-ala (30 x 50 meetrit), kuhu oli umbes kaks tundi enne võistluse algust visatud kindla skeemi järgi

erinevaid esemeid. Otsimiseks anti aega 10 minutit, mille jooksul pidi koer tooma kõik leitud esemed välja või näitama koerajuhile. Samas võis koerajuht koerale korraldusi jagada ainult ühelt maa-ala küljelt. Esimese koha saavutas siin Algirdas Zinkevicius teenistuskooeraga Nordas Leedust, teisele kohale Peeter Tamberg koeraga Fronto Eestist ning kolmandale kohale Sigita Savickis koeraga Elza.

Kolmandaks võistlusalaks oli INIMESE OTSIMINE, mis korraldati metsas. Maa-ala suuruseks oli 150x100 meetrit, kuhu peideti kolm inimest (figuranti). Üks figurant oli kastis peidus, teine seisis puu kõrval ning kolmas oli roninud 2,5 m kõrgusele puu otsa. Koer pidi koerajuhile figurandi leidmisest märku andma haukumise teel. Otsimiseks oli aega 10 minutit ja võistleja tohtis liikuda ainult metsa serval.

Selles harjutuses läksid esimene ja teine koht jagamisele lätlase Igors Rastorgujevsi ja leeduka Sigita Savickise vahel (koerad Doom ja Elza), kolmanda koha saavutas taas leedukas Kestas Kociunas teenistuskooeraga Laris.

Neljandaks ja viimaseks alaks oli kõige raskem - METSAJÄLG. Jäljed olid tehtud vahetult Leedu-Valgevene piiri äärde, mille peale naabrid eriti lahke pilguga ei vaadanud. Võistlejate saabudes piiri äärde läks Valgevene poole saginaks, piiril oli liikumas küllaltki kõrge auastmega ohvitser.

Metsajalg oli kaks kilomeetrit pikk ning umbes 2-3 tundi vana, esemeid oli jäljele jäetud neli. Siin saavutas esikoha Sven Savioja koeraga Yesman, teine koht taas jagamisele Läti ja Leedu (Kestas Kociunase ja Igors Rastorgujevsi) vahel ning kolmas koht jaotati Peeter Tambergi ja Ricardas Bikulciuse vahel.

Neli võistlejat ei mahtunud etteantud aja sisse, milleks oli 1,5 tundi.

Individuaalses üldarvestuses saavutas esimese koha Igors Rastorgujevs koeraga Doom Lätist, teise koha Peeter Tamberg koeraga Fronto Eestist ja kolmanda koha Kestas Kociunas koeraga Laris Leedust. Võitjaid autasustati diplomi ja meenega, milleks oli taskulamp.

Kõik medalid, karikad ja hinnalised auhinnad, milleks olid mikro-laineahi, tolmuimeja, triikraud, termosed olid määratud kahjuks oma dele. Usun ja kinnitan, et Eesti piirivalve oma meistrivõistlustel nii kunagi ei käitu, meestest oli kahju.

Võistkondlikus üldarvestuses pälvis esimese koha ja võitjaloorberid Eesti võistkond 416 punktiga, teisele kohale tuli Läti 378 punktiga ning kolmandale Leedu võistkond 372 punktiga.

Lõpp hea, kõik hea. Koju saabusime vihmasel 13. oktoobri öösel.

kpt Tõnu Lauter

Neeme piirivalvekoerte kooli ülem

7. sissikursuse lõpetas 161 reameest

13. augustil Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskuses alanud sissikursuse seitsmenda lennu ajateenistust alustas piirivalves 165 kutsealust, kellest lõpetas 161.

Esimene väljaõppe etapp - sissikursuse sõduri baaskursus toimus 27. oktoobrini ja selle lõpetas 161 reameest. Sõduri baaskursuse ajal viidi läbi kaks suuremat väliõppust. 9.-13. septembrini toimus Narva-Jõesuu-Auvere-Sirgala vahelisel maa-alal üleelamise kursus sissikompaniile. 4.-8. oktoobrini Auvere lähistel kaitselahingu õppus sissikompanii koosseisus.

Ajateenijad ise arvavad õppustest järgmist:

KAITSELAHINGAUVERES

N-srs Arto Medri (jaoülem):

“Auveres 4.–8.oktoobrini toimunud kompanii kaitselahingu harjutuse käigus said noorsõdurid võimaluse praktikas rakendada sõduri baaskursuse raames omandatud teoreetilisi teadmisi ja oskusi, seda nii kaitselahingu ülesehituse ja eesmärgi osas kui kitsamalt võttes üksikvõitleja ja lahingpaari tegevuses positsioonide rajamisel, positsioonide ja iseendi maskeerimisel, liikumisel positsioonide vahel nii lahingpaari, pooljao kui jao koosseisus. Samas andis see ka jaoülematele suurepärase juhtimispraktika.

Olles esmakordsel nii pikal väliõppusel, said noorsõdurid hea ettekujutuse välitingimustes söögivalmistamises, majutuse püstitamises, telgis õõbimises, väliühiteenis ja kõiges muus sinna juurde kuuluv.

Kokkuvõtteks võib öelda, et oli igati vajalik õppus ja seda enam võib heameelt tunda selle kordamineku üle. Tõrvatilgana meepotti võib lisada imitatsioonivahendite vähesuse.”

Rms Ahto Kallo:

“Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskuses toimunud nelja ööpäevasele õppusel said ajateenijad praktilisi kogemusi, kuidas tegutseda kaitselahingus. Tegevust oli väga palju. Õppus algas rännakuga õppealale Auveres, alguses autoga, seejärel jalgsi oma varustust seljas kandes. Kohale jõudes oli esimeseks ülesandeks rajada kaitsepositsioonid-kaevikud ning välja panna valvetõke. Alles seejärel tuli rajada majutus - püstitada telgid, teha lõkkease, wc, pesemiskoht, relvade ja tööriistade hoiukohad. Samal ajal rajas osa mehi ühendusteid vajalike punktide vahel. Ühenduste rajamisel tuli silmas pida, et need ei muutuks vihmaga poriseks ja oleksid kergesti läbitavad ka öösiti.

Ükskõik, mis toiminguid ka ei tehtud, oli alati positsioonidel teisi julgestamas kolm kuulipilduja lahingpaari, välja arvatud öösiti, mil oli vaid üks lahingpaar. Ööpäevaringelt oli väljas ka valvetõke.

Meeskond puhkehetkel majutuskohas.

Valve toimus vahetuste kaupa ja kõik ajateenijad said proovida, kuidas on olla valves nii öösel kui päeval.

Iga sõdur pidi 24 tundi ööpäevas olema valmis oma positsioonidele jooksma, nii tuli magada täisvarustuses ja relv käeulatuses. Ega magada eriti ei saanudki ja kui, siis väga vähe ja jupiti, tuli ju olla valves mitmetel postidel. Sageli oli öiseid häireid, kus tuli joosta kott-pimedas kaevikusse, alguses ei tulnud see just kõige paremini välja.

Kõige raskemaks katsumuseks oli eemaldumise harjutamine ja eemaldumine ise. Joosta tuli 2-3km täisvarustuses - seljakott, rakmed relv jne. Hoolimata sellest, et teed oli püütud teha võimalikult head, leidis ka kohti, kus läbimine oli küllaltki vaevaline.

Viimaseks etapiks oli tagasipöördumine Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskusesse, mis oli kõigile suureks kergenduseks. Sai siin ju ennast puhtaks pesta, kõhu korraldada. Tõrvatilgana meepotti võib lisada imitatsioonivahendite vähesuse.”

ELLUJÄÄMINE

Rms Aadumäe:

“Septembri alguses toimus Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskuse sissikompaniis ellujäämisharjutus. Harjutuse eesmärgiks oli õpetada toimetulekut looduses käepäraste vahenditega. Harjutus kestis viis päeva ning nende päevade jooksul õppisime: ehitama erinevaid majutuse vorme, lõkse, parve, sööma ainult seda mis looduses leidis, tule tegemist ilma välgumihkli või tikkude abita, seljakoti ja enda kaitseks relva tegemist, mäestlaskumist ning jõe ületamist kõie abil, kana tapmist ja selle söömiskõlblikuks muutmist, männimähakookide tegemist jne. Nende viie päeva jooksul toimus ka rännak marsruudil õppekeskus-Pimestiku-Sirgala-õppekeskus.

Harjutuse ajal oli ilm vahelduv, kord sadas, kord päike, kuid erinevad ilmaolud tulid meile kogemuste saamisel ainult kasuks.

Kokkuvõtteks leian, et harjutus oli vajalik, saime juurde palju teadmisi ja oskusi.”

N-srs Tanel Jaanimäe:

“Septembri alguses toimunud ellujäämisõppus algas rännakuga õppekeskusest Pimestikku, kus pidime veetma esimese öö. Esialgu olid meeste näod ilma vaadates üsna mornid, kuid päeva edenedes paranes ka ilm. Teel õõbimispaika meisterdasime ühe peatuse ajal endale seljakottide raamid, mis tegi kaasavõetud ja teelt leitud esemete tassimise oluliselt mugavamaks. Järgmises peatuspaigas tegime käepärasteid vahendeid ja püssirohtu kasutades tule, mida siis edaspidi sai hoitud ja kaasas kantud.

Marsruut oli valitud nii, et saime proovida nii kõie abil mäest laskumist kui ka jõe ületamist.

Õppuste viie päeva jooksul said noorsõdurid teada, kuidas käepärastest materjalidest valmistada endale eluase, loomapüünieid, relvi ja muid tarbeesemeid. Lisaks eelmainitule õpiti kana tapmist ja söögikõlblikuks muutmist, parve ehitamist ja käidi välisaunas. Arvan, et õppuse kordaminekut soodustas ka see, et ilmad ei olnud liiga külmad ning metsas leidis küllaldaselt söödavaid loodusande.”

27. oktoobril toimus Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskuses sõduri baaskursuse pidulik lõpetamine ja paraad, millel osales sissikompanii ja piirivalveameti orkester. Õppekeskuse lipu, juhtkonna ja külaliste ees andsid pidulikult sissikompanii reameestest ajateenijad kaitsevaelase vande. 23. oktoobril viidi kompaniis läbi sõduritest, millelega sõdurid näitasid sõduribaaskursuse ajal õpitu tulemust. Testi tulemusena selgus, et sõduribleemi kuldmark omistati 1,87% isikkoosseisust, sõduribleemi hõbemärk omistati 88,75% isikkoosseisust ja sõduribleemi lihtmärk omistati 9,4% isikkoosseisust.

29. oktoobril algas sissikompaniis väljaõppe teine etapp - eriala baaskursus, mis kestab kuni 17. novembrini. Samal päeval alustas väljaõppega sissikompaniist välja valitud paremik reamehi nooremallohvitseride kursusega, et ette valmistada kompaniile uut pealekasvu jaoülemate näol.

ltn Vahur Oras

Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskuse ohvitser